

Safer Internet Day

**Oslavte s námi
Den bezpečnějšího
internetu**

7. 2. 2023

**Den
bezpečnějšího
internetu 2023**

**Společně
za lepší
internet**

Safer
Internet
Centrum | Česká
republika

CZ.NIC JSNS.CZ

DETSKÉ PRÁVNÍ CENTRUM

**INHOPE
insafe**

Sociální síť (z angličtiny social network)

- Facebook

- YouTube

- Instagram

- Snapchat

- TikTok

- WhatsApp

- Messenger

RIZIKA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

- zveřejněné informace nelze vzít zpátky
- sdílí své myšlenky, nápady, osobní údaje a zážitky
- ne vše, co se sdílí je pravdivé
- své soukromí si na internetu neumíme dostatečně chránit, zejména sociální sítě jsou toho důkazem
- ztrácení zábran za monitorem

- <https://www.youtube.com/watch?v=bx6aWmZZYmM>
- <https://www.jaknainternet.cz/page/1185/rizika-socialnich-siti/>

Desatero bezpečného internetu

1. Ignoruj neslušné zprávy a neodpovídej na ně. Nikdy.
2. Pokud s někým nechceš komunikovat, nekomunikuj.
3. Zprávy od neznámých osob hned smaž. Může to být podvodník nebo se ve zprávě může nacházet počítačový vir.
4. Na profilech sociálních sítí nikdy neuváděj své telefonní číslo, rodné číslo nebo adresu.
5. Své telefonní číslo nebo adresu nikomu neposílej ani v soukromé zprávě. Ten, kdo ji chce, může být někdo úplně jiný, než sám/sama říká, že je.
6. Nedomlouvaj si schůzky přes internet. Na schůzku domluvenou přes internet nechod', aniž bys o tom řekl někomu dalšímu.

7. Nikomu neposílej své nahé fotografie, protože můžou být rozesílány dalším lidem. Pokud po tobě někdo chce intimní fotografii, přestaň s ním ihned komunikovat.
8. Mysli na své digitální já - mysli dvakrát, než na internet napišeš něco nevhodného nebo urážlivého.
9. Při používání webové kamery buď opatrný, kdokoli může na druhé straně hovor nahrávat.
10. Uzamkni svůj počítač nebo telefon, pokud s ním dál nebudeš pracovat. Nastav si automatické uzamknutí při delší nečinnosti.

Kyberšikana

Kyberšikana je, když ...

... útočník využívá internet a mobilní technologie pro to, aby mohl někomu ublížit: zesměšnit ho, ztrapnit, ohrozit nebo zastrašit.

Kyberšikana je třeba:

- posílání urážlivých a zastrašujících zpráv nebo pomluv
- natáčení videí nebo pořizování fotek a jejich zveřejnění na internetu bez souhlasu aktérů
- vytvoření webové stránky, která uráží, pomlouvá nebo ponižuje
- krádež identity
- provokování a napadání uživatelů v diskuzních fórech
- odhalování cizích tajemství
- vydírání pomocí moderních technologií
- obtěžování a pronásledování pomocí moderních technologií

Znaky kyberšikany:

- útočník se domnívá, že je anonymní - **ALE NENÍ TOMU TAK!**
- na internetu nerozhoduje fyzická síla - šikanovat tu může klidně i „slabší silnějšího“
- nevíš, kdy a kde přijde útok
- v šíření kyberšikany pomáhá útočnickovi „publikum“
- není snadné rozeznat dopady kyberšikany na oběť
- kyberšikana může být způsobena i neúmyslně - jako nepovedený vtip
- často je spojena s tradiční šikanou

Kyberšikana – jak se před ní chránit

a jak se bránit?

- Respektovat ostatní uživatele – nevyvolávat konflikty
- Nebýt přehnaně důvěřivý – většina lidí na sociálních sítích lže
- Nesdělovat citlivé informace, které by mohly být zneužity
- Ukončit – nekomunikovat s útočníkem
- Blokovat – zamezit útočníkovi přístup
- Odhalit pachatele - nejde vždy (podle profilu)
- Oznámit útok dospělým - schovat si zprávy, nic nemazat
- Nebýt nevšimavý – pokud mám podezření na někoho v okolí
- Podpořit oběti – nahlásit
- <https://www.jsns.cz/lekce/1284925-s-kym-si-pises>

Kybergrooming

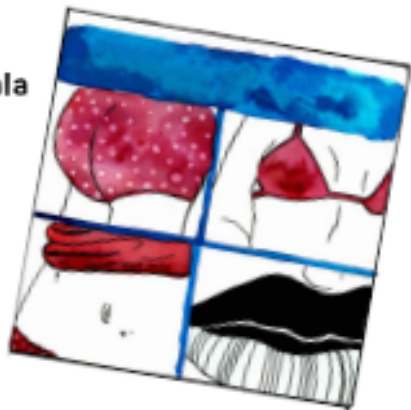
Kybergrooming je, když ...

... si útočník vymyslí a lže oběti pro to, aby přišla sama na osobní schůzku. Zde jí chce ublížit nebo ji chce sexuálně zneužít. Většinou se snaží komunikovat chatováním na facebooku.

Útočník se snaží různými způsoby získat důvěru oběti.

Jak to kybergroomer dělá?

- chválí, lichotí a předstírá zájem
- chce, aby se mu oběť se vším svěřovala
- pomlouvá její rodiče, kamarády atd. (aby ji „měl“ jen pro sebe)
- snaží se ji podplatit: novým mobilem, penězi, dobítím kreditu atd.
- chce ji mít „v hrsti“ tím, že získá její nahé fotky, videa apod.
- udělá cokoli, aby přišla na osobní schůzku
- může ji různě vydírat, aby ji donutil přijít (např. chce její fotky a videa poslat rodičům)
- na osobní schůzce ji ublíží, zneužije ji nebo znásilní
- dál ji může vydírat, aby to nikomu neříkala

<https://www.youtube.com/watch?v=fcLoLnhkLIE>

<https://osveta.nukib.cz/mod/lesson/view.php?id=957&pageid=554>

<http://www.kybergrooming.cz/#kazuistika>

<https://www.youtube.com/watch?v=l-uDT6eVuss>

Ahoj, jsem Honza a je mi 12 let,
nechceš si se mnou psát?

Ahoj, já jsem Anička,
proč ne...

Hodně se mi líbíš, pošleš
mi nějakou svoji fotku?

Díky,
jakou bys chtěl ...???

<- Honzík

KYBERGROOMING

A RIZIKOVÉ SEZNAMOVÁNÍ V PROSTŘEDÍ INTERNETU

Co je kybergrooming?

Podstatou kybergroomingu je **online komunikace útočníka (nejčastěji sexuálního útočníka) s dítětem**, jejímž cílem je přimět dítě k osobnímu setkání.

Cílem takové schůzky může být:

- **sexuální zneužití dítěte** (či opakované zneužívání)
- **výroba dětské pornografie**,
- **fyzický útok** (může končit až smrtí oběti).

Happy Slapping

Happy Slapping je, když ...

... útočník fyzicky napadá oběť
a pořizuje záznam tohoto násilí
na telefon, tablet atd.

... a tento záznam dál šíří
(mobilem, na facebooku apod.).

Nikdy to není „jen hra“

Při Happy Slappingu může být **TRESTNÉ** všechno:
napadení oběti, natáčení napadení (pořizování záznamu),
pozorování a neohlášení násilí, jeho sdílení a jiné šíření!

Kyberstalking

Kyberstalking je, když ...

... útočník někomu neustále píše zprávy nebo ho jinak kontaktuje (zasíláním SMS, na zdi facebooku, na chatu, pomocí instant messengerů apod.), nebo jej pomocí moderních technologií neustále sleduje.

Jak se to odehrává?

Útočník chce oběti znepříjemnit život. A tak:

- nevhodně komentuje její příspěvky na zdi facebooku atd.
- otravuje častým zasíláním SMS, emailů nebo zpráv z chatů
- pořád sleduje, s kým se stýká a s kým si píše
- může obtěžovat zprávami i její kamarády

Sexting

Sexting je, když ...

... si někdo píše o sexuálních tématech např. na facebooku nebo posílá svoje nahé fotky a videa pomocí počítače, chytrého telefonu, tabletu atd.

Jakékoliv šíření sextingu může být trestné!

Na žádost o takové fotky/video nebo informace nikdy nereaguj! Prostě si s takovým člověkem přestaň psát. A řekni o něm dospělákům! Třeba tím zachráníš někoho jiného.

Nikdy nevíš, kdo je na druhé straně.

Na internetu se lidé často vydávají za někoho jiného. Takový člověk může vaše dopisování, fotky a videa zneužít. Třeba je zveřejní na internetu - kdykoliv se mu zachce! A bohužel není možné je „smazat“ nebo jinak odstranit.

Také je může použít k vydírání - může to být kybergroomer (podívej se na stranu 24 - 25).

- <https://www.youtube.com/watch?v=UKvnhqSOr4g>

TikTok

Případ: Beata (12 let)

Ahoj, mám problém. Mám TikTok, **mamka mi ho povolila**, točím různá videa (taneční, zábava).

Na TikToku jsem se seznámila s klukem který mi psal že se mu líbí moje videa a že jestli bich mu nenatočila něco soukromého.

Nakonec jsem mu pár videí natočila a na jednom jsem byla i **svlečená**. Řekl mi že jestli pro něj nebudu točit dál, tak ta videa zveřejní.

Bojím se to říct mamce. Pomoc.

Hoax

Hoax je, když ...

... někdo vyšle do internetového světa falešnou zprávu, mystifikaci, novinářskou kachnu, poplašnou zprávu, výmysl nebo kanadský žert.

Hoax vzniká, když někdo chce:

- pobavit
- vyvolat strach
- šířit falešnou radu
- manipulovat s názory lidí
- poškodit instituci, značku, firmu, výrobek
- ohromit, zaujmout, přilákat pozornost
- vystřelit si z důvěřivých uživatelů

HOAX

Jakým způsobem se ke mně hoax dostane?

Hoax byl dříve hodně rozepisován emailem, avšak v současné době je šířen spíše skrze sociální sítě jako je facebook nebo messenger jako je WhatsApp.

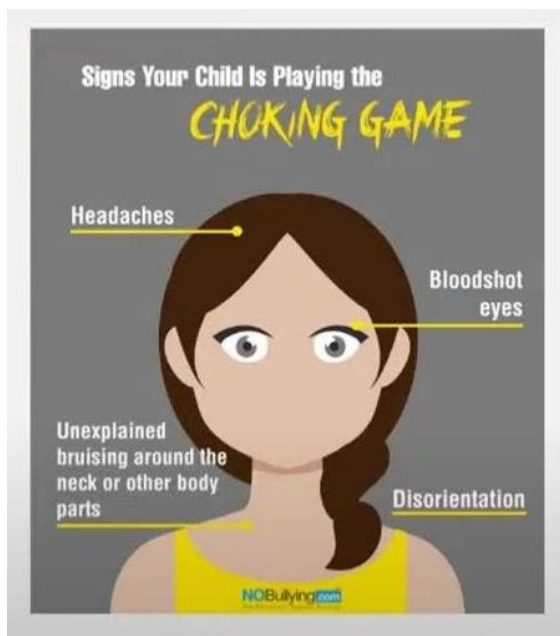
Jak poznáš, co je hoax? Zjisti si to!

Na internetu kolují tisíce hoaxů. Proto každou informaci ověř. Využij internetové vyhledávače (seznam.cz, google.com) nebo navštiv www.hoax.cz. Zde se falešným zprávám přímo věnují.

Challenge (výzvy)

Na internetu se setkáváme s velkým množstvím různých druhů výzev či her (tzv. **challenges**), které nabádají k **nebezpečnému chování**, které může způsobit uživatelům internetu **vážnou zdravotní újmu**.

Výzvy uživatele **přesvědčují k plnění často nebezpečných úkolů**, u jejichž plnění se uživatelé fotí či natáčejí a motivují tak další online diváky k zapojení se

Choking Game

- Každý rok **zemře** v USA v rámci **choking game** přibližně **100 dětí**.
- V řadě případů šlo o **studenty**, kteří si chtěli vyzkoušet novou hru, ve které nejde o drogy a alkohol.
- Hraje se ve skupině či samostatně (škrcení páskem, lanem, švihadlem).
- Může mít i sexuální komponent -> **asphyxie**.

Varovné znaky: krví podlité oči, známky škrcení na krku, červené tečky (petechie) kolem obličeje, víček, krku apod. Časté a silné bolesti hlavy, dezorientace...

Challenge (výzvy)

Případ: **Joshua Haileyesus (12)**

Joshua Haileyesus z amerického státu Colorado se rozhodl vyzkoušet nebezpečnou výzvu, kterou viděl na sociální síti TikTok s názvem „Blackout Challenge“.

Chlapec se škrtil v koupelně tkaničkou od bot.

Tik Tok

Challenge (výzvy)

Případ: **Antonella Sicomero (10)**

Antonella Sicomero (10) se udusila kvůli „zkoušce odvahy“ na sociální síti TikTok.

Dívka se doma v koupelně uškrtila pomocí pásku, aby dostála výzvě nazvané Blackout Challenge.

Tik Tok

CHALLENGE - VÝZVA

- ***AKTUÁLNĚ Z 2. 2. 2023!!!!***
- <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3562296-skola-resi-nebezpecnou-internetovou-vyzvu-ke-skrceni-jde-o-lidsky-zivot-upozornuje>
- <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/socialni-site/2230-rizikova-vyzva-tiktok-fire-challenge-hratky-s-ohnem-na-tiktoku>
- <https://www.e-bezpeci.cz/index.php?view=article&id=1618>

Rizika spojená s online hrami

<https://www.youtube.com/watch?v=FapE4Awxynk>

Kyberzávislost

- závislost na internetu, na hraní počítačových her a na sociálních sítích
- až chorobný strach ze ztráty mobilu
- s kyberzávislostí se pojí i FOMO (Fear of Missing out) - jedná se o strach z toho, že jedinec něco zmešká, když nebude neustále online, projevuje se neustálou potřebou být online, mít přehled o tom, co se děje, a stále kontrolovat sociální sítě
- mezi příznaky patří nervozita, špatná nálada, stavy úzkosti

Kdo poradí?

1. E-Bezpečí – www.e-bezpeci.cz, www.napisnam.cz
2. Národní centrum bezpečnějšího internetu – www.saferinternet.cz
3. Policie – www.policie.cz
4. Bílý kruh bezpečí – www.bkb.cz
5. Linka bezpečí – www.linkabezpeci.cz

Otestujte se

<https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/materialy/interaktivni-materialy/kviz-pro-zaky>

<https://osveta.nukib.cz/course/view.php?id=95>

<https://wordwall.net/cs/resource/8147284/online-bezpe%c4%8dnost-vyt%c3%a1hni-si-kartu>

<https://www.kybertest.cz/>

<https://mqtester.jsns.cz/>